

To już jest koniec, czyli tynkujemy

© KOESTER

Tynki należą do najpopularniejszych sposobów na wykończenie elewacji, która stanowi wizytówkę domu i podnosi jego ogólną wartość. Położenie tynku na ściany nowego domu ma w pewnym sensie wymiar symboliczny – w tym momencie zasadnicza część inwestycji zostaje ukończona. Podstawową funkcją tynku zewnętrznego jest ochrona budynku przed działaniem czynników atmosferycznych, uszkodzeniami mechanicznymi i zawartymi w powietrzu zanieczyszczeniami. Ponadto pełni on funkcję dekoracyjną, nadając budynkowi niepowtarzalny wygląd.

Warto pamiętać o tym, że ściany gotowego domu najlepiej pokryć zaprawą dopiero rok po jego postawieniu, ponieważ przez ten czas budynek zdąży już osiaść i pozbyć się wilgoci budowlanej, a położony tynk nie będzie pękał pod wpływem naprężeń zachodzących w procesie

osiadania. Najważniejszą zaś czynnością, której wykonanie jest niezbędne przed rozpoczęciem tynkowania, jest odpowiednie przygotowanie ściany i uzupełnienie wszelkich ewentualnych ubytków.

Rodzaje tynków

Wyróżnia się wiele kryteriów klasyfikacji tynków. W większości przypadków odnoszą się jednak one do konkretnych rodzajów tynków. Mamy zatem klasyfikacje według:

- rodzaju spoiwa i wypełniacza;
- miejsca zastosowania;
- sposobu przygotowania masy tynkarskiej;
- sposobu nanoszenia.

Pozostałe kryteria to m.in. rodzaj faktury, ziarnistości, liczba warstw czy przyczepność do podłoża.

W oparciu o czynnik, jakim jest miejsce zastosowania, można wyodrębnić tynki zewnętrzne i wewnętrzne. W artykule tym zostaje przybliżony pierwszy z rodzajów.

Ze względu na liczbę podstawowych warstw tynki dzieli się na:

- jednowarstwowe;
- dwuwarstwowe;
- trójwarstwowe.

Biorąc pod uwagę sposób wykończenia powierzchni, można wyodrębnić tynki:

- zwykłe;
- ozdobne;
- gładzone.

Z uwagi zaś na rodzaj zapraw użytych do tynkowania rozróżnia się tynki:

- gipsowe;

- gipsowo-wapienne;
- wapienne;
- cementowe;
- cementowo-wapienne;
- cementowo-gliniane;
- gliniane;
- gliniano-gipsowe;
- gliniano-wapienne.

Przy czym jako zewnętrznych używa się tynków wapiennych (rzadko stosując domieszki), cementowo-wapiennych, cementowych, cementowo-glinianych.

Postęp techniczny i technologiczny sprawił, że do wykończania powierzchni coraz rzadziej stosuje się tradycyjne tynki zwykłe. Zamiast nich używa się nowoczesnych wypraw tynkarskich, charakteryzujących się wysokimi parametrami technicznymi i specjalistycznym przeznaczeniem. Największą ich grupę stanowią tynki cienkowarstwowe o grubości 1–3 mm, stosowane zarówno w wykończeniu tradycyjnych podłoży mineralnych, jak i w systemach ociepleń budynków metodą lekką-mokrą.

W zależności od materiału bazowego, można wyodrębnić kilka grup tynków cienkowarstwowych:

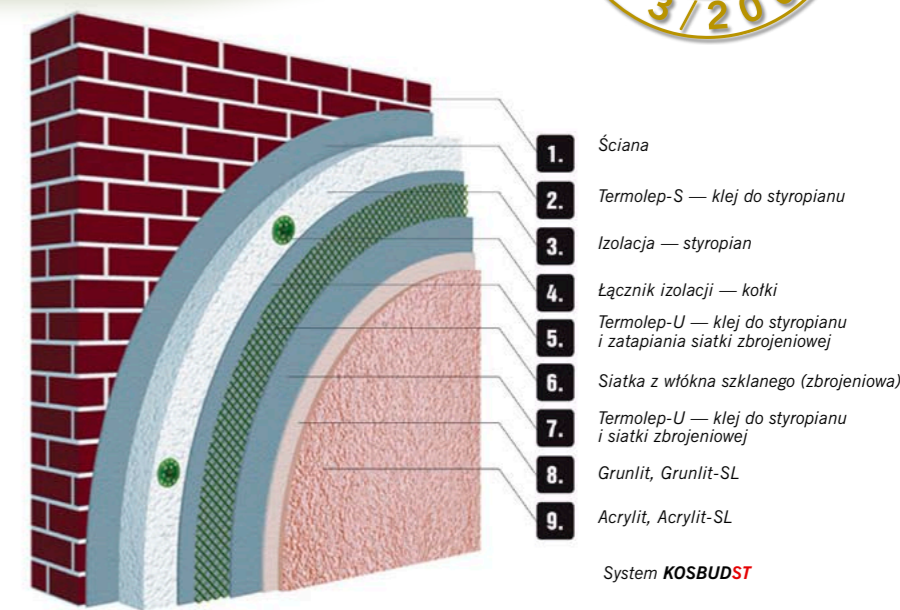
- **tynki mineralne** — są jednym z najczęściej stosowanych materiałów do wykańczania elewacji ocieplonej styropianem; ich niekwestionowanymi zaletami są: niska cena, możliwość wykonywania różnorodnych faktur, bogata paleta kolorystyczna farb przeznaczonych do ich malowania, właściwości wodo- i mrozooodporne, paroprzepuszczalność, odporność na działanie mikroorganizmów; dzięki używaniu specjalnych narzędzi (wałków, kielni, pędzli) do rozprowadzania tynku po ścianie można uzyskać określoną fakturę (gładkie, baranek, kornik); tego rodzaju tynki są produkowane w postaci suchej mieszanki przeznaczonej do wymieszania z wodą; bardziej wytrzymałe stanowią mieszaninę cementu portlandzkiego, wapna palonego, hydraulicznego lub gipsu z wypełniaczami mineralnymi; powierzchnię wyprawy tynkarskiej w każdym przypadku należy pomalować; trzeba jednak pamiętać o tym, że same tynki mineralne nie są wystarczającym zabezpieczeniem elewacji przed działaniem czynników zewnętrznych;

- **tynki polimerowe** (żywiczne, dyspersyjne) — to masy stworzone na bazie mieszaniny polimerów wielocząsteczkowych w formie zawiesiny wodnej lub roztworów

w rozpuszczalnikach organicznych; wśród tynków tego rodzaju najpopularniejsze są tynki akrylowe; sprzedaje się je jako gotową masę, która wymaga jedynie wymieszania przed nakładaniem; ich podstawową zaletą są bardzo dobre parametry fizykochemiczne — nie rozprzestrzeniają ognia i są odporne na działanie wody; jednak ich paroprzepuszczalność jest dużo mniejsza niż dla tynków mineralnych; jeśli chodzi o użytkowanie, tynki polimerowe łatwo przygotować i nałożyć na ścianę; stwardniała powłoka tynku charakteryzuje się dużą elastycznością i odpornością na pęknięcia;

- **tynki silikonowe** — dzięki udanej kombinacji własności powłok tynków mineralnych z modyfikowanymi żywicami syntetycznymi, tynki tego typu należą do najnowszej generacji wypraw tynkarskich gotowych do użycia; spoiwem w tynkach silikonowych jest żywica silikonowa, nieznacznie zmodyfikowana spoiwem akrylowym, która ułatwia transport pary wodnej i ogranicza wodochłonność; duża

© KOSBUD

odporność na wiele czynników chemicznych (m.in. ozon, kwaśne deszcze, pary amoniaku, tlenki siarki i fosforu) sprawia, że tego rodzaju tynki mogą być stosowane w rejonach uprzemysłowionych; inne ich zalety to: szczelność (większa niż tynków mineralnych), elastyczność, przyczepność do gładkich podłoży; co ciekawe, dzięki możliwości stosowania pigmentów zarówno organicznych, jak i nieorganicznych, możliwe jest uzyskanie bardzo szerokiej palety barw tynków;

- **tynki silikatowe** — produkuje się je od ponad stu lat; ze względu na rodzaj stosowanego spoiwa są wyprawami dobrze paroprzepuszczalnymi i odpornymi na korozję mikrobiologiczną; w przypadku silikatowych mas tynkarskich spoiwem wiodącym jest szkło wodne potasowe, które redukuje elastyczność gotowych powłok; w masach tynkarskich silikatowych udział polimerów powinien wynosić poniżej 5 proc. masy gotowego produktu; warto wiedzieć, że do barwienia tynków silikatowych mogą być używane wyłącznie pigmenty mineralne, dlatego też liczba możliwych do uzyskania kolorów jest ograniczona.

Właściwy dobór tynku wiąże się nie tylko z walorami estetycznymi, ale przede wszystkim z jego trwałością, która zależy od wielu czynników, m.in.: od stopnia zanieczyszczenia powietrza, nasłonecznienia, odporności na działanie promieniowania UV, faktury tynku. Wybierając rodzaj tynku, należy także

wziąć pod uwagę jego podatność na uleganie zabrudzeniom. Jednak określenie stopnia odporności powłoki na różnego rodzaju zanieczyszczenia nie jest prostym zadaniem. Badania dowiodły, że bardzo ważną rolę odgrywa tutaj kąt zwilżania materiału, z którego została wykonana ostatnia warstwa. Okazało się, że im jest on wyższy, tym bardziej hydrofobowa jest powłoka, w konsekwencji czego niosąca brud woda trudniej wnika w podłoże i — co za tym idzie — pozostawia mniej zanieczyszczeń.

Dobrze mieć świadomość, że trwałość elewacji tak naprawdę zależy od właściwego przygotowania podłoża, które powinno być równe, trwałe, sztywne oraz posiadać nieulegające zmianom — pod wpływem działania czynników atmosferycznych — kształty i wymiary. Pożądaną cechą powierzchni jest chropowatość, ponieważ zwiększa ona przyczepność tynku do podłoża. Jako że każdy materiał wymaga innego rodzaju zabiegów pielęgnacyjnych, ważne jest, by pamiętać o odpowiednim konserwowaniu elewacji

Na zakończenie warto wspomnieć o tynkach dekoracyjnych. Otóż są one często produktami o zupełnie innych właściwościach fizycznych lub chemicznych niż zwykłe tynki. Dlatego najlepiej, aby nadzór nad ich wykonaniem sprawowała osoba mająca specjalistyczną wiedzę na temat projektowania i zestawiania materiałów. Połączenie różnych tworzyw na elewacji może dać niepowtarzalny efekt końcowy.

Marta Stasińska

W ofercie firm można znaleźć produkty do wszystkich warstw prawidłowo wykonanego tynku

© KOSBUD

